

Justitiedepartementet

Personuppgifter och mediegrundlagarna (SOU 2024:75)

(Ert Dnr Ju2024/02386)

Förvaltningsrätten har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget. Av begäran om remiss framgår också att regeringen önskar att remissinstanserna yttrar sig över de alternativa förslaget på s. 183–210 och i bilaga 2.

Som konstateras i betänkandet på s. 61 har Kammarrätten i Stockholm (dom den 13 mars 2024 i mål nr 6027-23) och Hovrätten för Övre Norrland i beslut den 19 mars 2024 (dnr 2024/83) bedömt att ett så strikt förhållningssätt som följer av 1 kap. 7 § första stycket dataskyddslagen, dvs. att det svenska grundlagsskyddet alltid ska ha företräde framför dataskyddsförordningen, inte är förenligt med principen om EU-rättens företräde. I stället har domstolarna ansett att en avvägning måste göras i varje enskilt fall. Förvaltningsrätten i Uppsala har, i likhet med vissa andra förvaltningsrätter, mot bakgrund av avgörandena lämnar numera ut allmänna handlingar till nyhetsbyråer med sekretessförbehåll.

Avgörandena från kammarrätten och hovrätten har överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen respektive Högsta domstolen. Högsta domstolen har i två beslut den 25 februari 2025, ”GDPR och brottmålsdomarna I och II”, mål nr Å 3457-24 och Å 3169-24, bedömt att det inte kan anses förenligt med unionsrätten att ha en ordning som innebär att brottmålsdomar i stor omfattning lämnas ut med följd att en betydande mängd personuppgifter rörande lagöverträdelser därefter kan behandlas i en databas och göras tillgängliga för andra. Högsta domstolen bedömde att bestämmelsen i 1 kap. 7 § dataskyddslagen – bedömd i ljuset av unionsrätten – inte hindrar att dataskyddsförordningen beaktas vid tillämpningen av sekretessbestämmelsen i 21 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen.

Vidare konstaterar förvaltningsrätten som nämns i betänkandet på s. 91 att Attunda TR begärt förhandsavgörande från EU-domstolen om en fråga som berör förhållandet mellan dataskyddsregleringen och YGL. EU-domstolen har dock tidigare i ett avgörande den 22 juni 2021 (Latvijskas Republikas Saeima, C-439/19, EU:C:2021:504) funnit att bestämmelserna i dataskyddsförordningen kan utgöra hinder för viss nationell lagstiftning som innebär att en myndighet överför uppgifter om lagöverträdelser, som omfattas av artikel 10, till ekonomiska aktörer för vidareutnyttjande.

Mot bakgrund av vad som följer av EU-rätten anser förvaltningsrätten att det finns skäl att reglera ett undantag i TF och YGL för att möjliggöra en avvägning mellan skyddet för den personliga integriteten och yttrandefriheten när det gäller söktjänster. Vad gäller frågan om vilken av de tre alternativ som utredningen föreslår som bör föranleda lagstiftning, anser förvaltningsrätten att det i dagsläget är svårt att förorda ett bestämt alternativ. Utrymmet för nationell lagstiftning på detta område påverkas av utvecklingen i EU-rätten. En reglering måste å ena sidan värna största möjliga yttrandefrihet, samtidigt som den inte får utformas så snävt att den kommer att stå i strid med personuppgiftsregleringen inom EU-rätten. I den vidare beredning av lagstiftningsärendet måste det därför noggrant analyseras, bl.a. utifrån Högsta domstolens nyttillkomna avgörande som berörts ovan, vilket alternativ som ska väljas.

Detta yttrande har beslutats av lagman Anna Maria Åslund Nilsson efter beredning av rådmännen Johan Höök och Karin Åsberg.